

ΕΛΓΑΡΔΟΥ ΠΟΟΥ

Σ Κ Ι Α

Εἰς οἱ ἀναγινώσκοντές με εὐρίσκεσθε ἀκόμῃ ἐν ζωῇ· ἀλλ' ἐγὼ ὁ γράφων ἀπὸ πολλοῦ ἤδη θά λείπω εἰς τὸ βασίλειον τῶν σκιδῶν. Διότι παράδοξα τῇ ἀληθείᾳ θά συμβῶσιν πράγματα, μυστήρια θ' ἀποκαλυφθῶσι καὶ αἰῶνες θά παρέλθωσι προτοῦ οἱ ἄνθρωποι ἀνεύρωσι τὰς σπυριώσεις μου. Καὶ εὐρόντες αὐτάς, οἱ μὲν θά δυσπιστήσωσιν, ἄλλοι θ' ἀμφιδάλωσι, καὶ εἰς ὀλιγίστους θά παράσχωσιν ὕλην πρὸς μελέτην αἰ παροῦσαι γραμμαί, ὥς ἐπὶ τῶν πινακίδων τούτων χαράσσω διὰ διηγηρᾶς γραφίδος.

Τὸ ἔτος ὑπῆρξεν ἔτος τρόμου, πληρεὲς αἰσθημάτων ἐντονωτάτου τρόμου, δι' ᾧ ἐπὶ γῆς δὲν ὑπάρχει ὀνομασία. Διότι πολλὰ συνέβησαν τέρατα καὶ σημεῖα, καὶ πανταχόθεν, εὐρέως ἠπλώθησαν ἐπὶ γῆς τε καὶ θαλάσσης αἱ μαῦραι τοῦ Ὀλέθρου πτέρυγες. Οἱ σοφοὶ τουλάχιστον ἀστρονόμοι δὲν ἠγνόνουν ὅτι οἱ οὐρανοὶ προεμύνον τὴν συμφορὰν. Προφανὴς δὲ ἦτο καὶ εἰς ἐμέ, τὸν Ἑλλῆνα Οἰνέα, ὡς εἰς τόσους ἄλλους, ἡ ἐπικείμενη ἐπάνοδος τοῦ ἐπτακοσιοστοῦ ἐννενηκοστοῦ τετάρτου ἔτους, καδ' ὅ, ἅμα τῇ ἐπελεύσει τοῦ ζωδίου τοῦ Κριοῦ, ὁ πλανήτης Ζεὺς συννεοῦται πρὸς τὸν ἐρυθρὸν δακτύλιον τοῦ φοβεροῦ Κρόνου. Ἡ πένθημός μου ἐπιδρασὶς ἀπετυποῦτο τρόπον τινὰ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἔτι τῶν σκέψεων καὶ μελετῶν τῆς ἀνθρωπότητος.

Νύκτα τινὰ, ἡμεθα ἐπτά, ἐντὸς εὐγενοῦς μεγάρου ζοφερᾶς τινος πόλεως καλουμένης Πτολεμαίδος, καθήμενοι τριγύρω φιαλῶν πορφυροῦ οἴνου τῆς Χίου. Ἐν ὁμίᾳ εἰσοδὸν ὁ θάλαμος ἡμῶν εἶχεν ὑψηλὴν χαλκῆν θύραν· καὶ ἡ θύρα ἦτο ἐξεργασμένη παρὰ τοῦ Κορίννου, καὶ τὸ τεχνούργημα ἦτο σπανίας τέχνης, καὶ ἐκλείετο ἔσθθεν. Μαῦρα παραπετάσματα, δι' ὧν ὁ μεγαλχηλικὸς οὗτος θάλαμος ἐκοσμεῖτο, ἀπέκρυπτον τῆς θεᾶς ἡμῶν τὴν σελήνην, τὰ πένθημα ἄστρα καὶ τὰς ἡρημωμένας ὁδοὺς· ἀλλὰ τὴν περὶ Θεομηνίας σκέψιν καὶ προαισθησὶν δὲν ἠδυνάμεθα ποσῶς ν' ἀποδιώξωμεν τοῦ νοῦς ἡμῶν. Περὶ ἡμᾶς καὶ πρὸ ἡμῶν, ὑπῆρχον σημεῖα ἅτινα ἀδυνατῶ νὰ ὀρίσω, — σημεῖα πραγματικά καὶ αὐτά, — ἀτμόςφαιρα θλιπτική, — αἰσθημά τι ἀσφυξίας, ἀγωνίας, — καί, πρὸ παντὸς ἄλλου, ἡ φρικώδης ἐκείνη κατάστασις, εἰς ἣν οἱ νευρικοί περιπίπτουσιν ὅτε αἱ αἰσθήσεις τῶν εἰς ἄκρον διεγείρονται καὶ ἐξερεθίζονται, ἐνῶ αἱ πνευματικά τῶν λειτουργίαι ἀποσβέννυνται καὶ ἀδρανοῦσι. Θανάσιμον μᾶς ἐπέβη βάρος, ἀπλούμενον ἐπὶ τῶν μελῶν ἡμῶν, — ἐπὶ τῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐπιπλῶν, — ἐπὶ τῶν κυπέλλων, δι' ὧν ἐπίνομεν· καὶ τὰ πάντα ἐφαίνοντο καταπιεζόμενα ὑπὸ τὴν ἐπαχθεῖ αὐτοῦ ἐπίδρασιν, — τὰ πάντα, πλὴν τῶν φλογῶν τῶν ἐπὶ τῶν σιδερῶν λυχνιῶν τῶν φωτιζουσῶν τὰ ὄργια μᾶς. Μικνόμεναι κατὰ λεπτὰς φωτεινὰς γλώσσας, ἐτήρουν τὴν εὐθυτενῇ τῶν στάσιν ἀναλλοίωτον, καὶ ἑλαμπὸν ὦχρᾱ καὶ ἀκίνητοι· καὶ ἐχτοὺς τῆς στρογ-

γύλης ἐξ ἐδένου τραπέζης περὶ ἣν ἐκαθήμεθα, καὶ ἦν ἡ λάμψις τῶν μετέτρεπεν εἰς καθρέπτην, ἕκαστος συμπότης ἐθεώρει τῆς μορφῆς τοῦ τὴν ὠχρότητα καὶ τὴν ἀνῆσυχον λάμψιν τῶν σκυθρωπῶν ὀφθαλμῶν τῶν συντρόφων. Ἐγελῶμεν ἐν τούτοις, καὶ εἶχομεν τὴν ἀρμόζουσαν εἰς τὴν κατάστασιν μᾶς φαιδρότητα, — τὴν φαιδρότητα τοῦ ὑστερικοῦ· — καὶ ἐψάλλομεν τὰ ᾄσματα τοῦ Ἀνακρέοντος, — ᾄσματα ὅλως φιλοπαίγμονα· καὶ ἐπίνομεν κατὰ κόρον, — μολονότι τὸ πορφυροῦν τοῦ οἴνου μᾶς ἀνεπὸλοι τὸ πορφυροῦν τοῦ αἵματος. Διότι καὶ ὀδοὸς τις ἐν τῇ θαλάμῳ ὑπῆρχεν, — ὁ νεαρὸς Ζωῖλος. Νεκρὸς, ἐκτάδην κατακείμενος καὶ ἐσαδανωμένος, ἦτο ὁ ἦρως καὶ τὸ δαιμόνιον τῆς σκηνῆς. Οἱμοὶ! δὲν μετεῖχε ποσῶς τοῦ συμποσίου, μολονότι ἡ συντεταραγμένη ἐκ τῶν δεινοπαθειῶν μορφή του, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ, ὧν ὁ θάνατος μόλις ἠδυνήθη νὰ ἡμισθῇ τὴν ὀλέθριον λάμψιν, τόσον ἐφαίνοντο μετέχοντες τῆς φαιδρότητος ἡμῶν, ὅσον οἱ νεκροὶ δύνανται νὰ μετέχωσι τῆς φαιδρότητος ἀνθρώπων ἐτοιμοθανάτων. Καίτοι ἐν τούτοις αἰσθανόμενος ἐγὼ, ὁ Οἰνεύς, τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ μακαρίτου ἐπ' ἐμοῦ προσηλωμένους, ὑπεκρινόμην ἀδιαφορίαν εἰς τὴν πλήρη πικρίας ἐκφρασίν των καί, ἀτενίζων ἐπιμόνως εἰς τὰ βᾶθρα τοῦ ἐξ ἐδένου καθρέπτου, ἐψάλλον ὑψηλοφώνως καὶ ἡχηρῶς τὰ ᾄσματα τοῦ ποιητοῦ τῆς Κέω. Ἀλλὰ τὸ ᾄσμα μου βαθμυδὸν κατέπαυσε καὶ αἱ ἀπληξίσεις του, κυλιόμεναι πέραν διὰ μέσου τῶν μαύρων τοῦ θαλάμου καταπετασμάτων, κατέστρεψαν ἀσθενεῖς, δυσδιάκριτοι, ἐξέπνευσαν. Καὶ ἰδοὺ ἐκ βᾶθους τῶν μαύρων καταπετασμάτων, ἐφ' ὧν οἱ ἦχοι τοῦ ᾄσματος ἐξέπνευσαν, ἀνεγειρομένη σκιά τις ζοφερά, ὀδριστός, — ὁμοία πρὸς τὴν σκιάν σωματικῆς ἀνθρωπίνου, ὅτε ἡ σελήνην εὐρίσκεται εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ὀρίζοντος· ἀλλὰ δὲν ἦτο σκιά ἀνθρώπου, οὐδὲ Θεοῦ, οὐδὲ γνωστοῦ τινος ὄντος. Καὶ ταλαντευθεῖσα ἐπ' ὀλίγον μεταξὺ τῶν καταπετασμάτων, ἔστη ἐπὶ τέλους, εὐδιάκριτος καὶ εὐθυτενής, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς χαλκῆς θύρας. Ἀλλ' ἦτο ἡ σκιά κενῆ, ἀμορφος, ἀσύλληπτος. Δὲν ἦτο σκιά ἀνθρώπου, οὐδὲ Θεοῦ, — Θεοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἢ τῆς Χαλδαίας, ἢ Αἰγυπτίας τινὸς θεότητος. Καὶ ἡ σκιά ἔστη πρὸ τῆς μεγάλης χαλκῆς θύρας καὶ ἐντὸς τοῦ ὑψιδωτοῦ περιωρίου, καὶ δὲν μετενικεῖτο, καὶ οὐδὲ λέξιν προσέφερεν, ἀλλὰ βαθμυδὸν ἐπὶ μᾶλλον ἐσπεροῦτο, καὶ ἀπέμεινεν ἀκίνητος. Καὶ ἡ θύρα, ἐφ' ἣς ἡ σκιά ἐπανεπαύετο, ἔκειτο, ἐνθυμοῦμαι, κατάντικρυ ἀκριδῶς τῶν ποδῶν τοῦ ἐσαδανωμένου νεαροῦ Ζωῖλου. Ἀλλ' ἡμεῖς, οἱ ἐπτά συμπόται, ἅμα ἰδόντες τὴν σκιάν, προβάλλουσαν ἀπὸ τῶν παραπετασμάτων, δὲν ἐτολμῶμεν νὰ προσδίδωμεν εἰς αὐτὴν ἀτενῶς· ἀλλ' ἐταπεινούμεν τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐθεωροῦμεν πάντοτε εἰς τὰ βᾶθρα τοῦ ἐξ ἐδένου κατόπτρου. Καί, ἐπὶ τέλους, ἐγὼ, ὁ Οἰνεύς, ἀπετόλμῃσα νὰ ἐκστομίσω λέξεις τινὰς ταπεινοφώνους καὶ ἡρώτησα τὴν σκιάν περὶ τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς καὶ τοῦ ὀνόματός της. Καὶ ἡ σκιά ἀπεκρίθη:

— Εἶμαι ΣΚΙΑ, καὶ τὸ διαίτημά μου κεῖται παρὰ τὰς ἐν Πτολεμαίδι κατακόμβας, καὶ ἐγγύτατα τῶν ζοφερῶν κατακόμβων πεδιάδων τῶν περικλειουσῶν τὸν ἐναγῆ πορθμὸν τοῦ Χάρωνος!

Τότε, καὶ οἱ ἐπτά, ἠνορθώθημεν φρικῶντες ἐπὶ τὰς ἐδρας ἡμῶν, καὶ ἰστάμεθα τρέμοντες, φρίσσοντες, ἐξηγριωμένοι· — διότι ὁ ἦχος τῆς φωνῆς τῆς σκιδᾶς δὲν ἦτο ὁ ἦχος ἐνὸς μόνου προσώπου, ἀλλ' ἀπειροπληθῶν ὑποκειμένων· καὶ ἡ φωνή, μεταλλάσσουσα τονισμοὺς ἀπὸ συλλαβῆς εἰς συλλαβὴν, ἐπληττε συγκεχυμένη τὰ ὠτά μᾶς, ἀπομιμουμένη τοὺς γνωστούς καὶ οἰκείους τόνους τόσων καὶ τόσων φίλων ἐξαφανισθέντων!

Κ. Ι. Πρασᾶς

ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΕΝΕΦ

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΡΩΣ

(Συνέχεια· ἴδε σ. 88).

Ἐνδεκάτη ὥρα ἤχησε. Μετέβην εἰς τὸν κοιτῶνα μου, ἀλλὰ δὲν ἐξεδύθην καὶ περιέμεινα ὡς τὸ μεσονύκτιον. Ἐπὶ τέλους ἤχησε καὶ μεσονύκτιον.

«Εἶνε καιρὸς» ἐψηθύρισα, κουμδόνων τὸν ἐπενδύτην μου, καί, ἀνασύρας τὰς χειρίδας αὐτοῦ ὡς ἀθλητῆς, διευθύνην πρὸς τὸν κῆπον. Εἶχον ἤδη εὐρεῖ τὸ κατὰλληλον μέρος, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου θά ἐν-ἡδρευον: Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κήπου, εἰς τὸ μέρος ὅπου ἡ αἰμασίᾳ, ἡ χωρίζουσα τὸν κῆπον μᾶς ἀπὸ τῶν τῶν Ζασδεκίν, ἡ πλοῦτο ἐπὶ τοῦ κοινοῦ τοίχου, ὑπῆρχεν ἀπομεμονωμένη ἐλάτη.

Κρυπτόμενος λοιπὸν ὑπὸ τοὺς πυκνοὺς κλάδους της, ἠδυνάμην νὰ διακρίνω, ἐφ' ὅσον τὸ σκότος τὸ ἐπέτρεπε, τὰ περὶ ἐμέ συμβαίνοντα. Πρὸ τῶν ποδῶν μου ὑπῆρχεν ἀτραπὸς, ἥτις μοὶ ἐφαίνετο κἀπως μυστηριώδης. Ὡς ὅφης ἀνήρχετο κατὰ μῆκος τῆς αἰμασίᾳς, ἐφ' ἧς ἐφαίνοντο τὰ ἵχνη βημάτων, καὶ διτυθύνετο πρὸς τὸ περίπτερον, ὑπὸ πυκνοφύλλων περικυκλούμενον ἀκακῶν. Ἐφθάσα μέχρι τῆς ἐλάτης, καὶ ἐρεϊδόμενος ἐπὶ τοῦ κορμοῦ της, ἤρχισα τὴν ἐπισκόπησιν.

Ἡ νύξ ἦτο γαλινναία ὡς τὴν προτε-ραίαν, ἀλλ' ὁ οὐρανὸς ἦττον συννεφώδης, οὕτως ὥστε διέκρινε τις τὰς σκιδᾶς τῶν μικρῶν δένδρων καὶ αὐτῶν τῶν ὑψηλῶν φυτῶν. Κατ' ἀρχὰς ἐστενοχωρήθην πολὺ, κατεχόμενος μάλιστα καὶ ὑπὸ τινος φόβου. Εἶχον μὲν ἤδη στερεὰν ἀπόφασιν νὰ διαπράξω τὰ πάντα, ἀλλ' ἐσκεπτόμην τίνι τρόπῳ ἐπρεπε νὰ ἐνεργήσω. Ἐπρεπε πρῶτον νὰ φωνάξω: «Ποῦ πᾶς; Στάσου! ὁμῖλει ἢ σὲ φονεύω!» ἢ μᾶλλον εὐθὺς νὰ κτυπήσω!...

Ἦμην ἐτοιμος, ἐκλίνα πρὸς τὰ ἐμπρός, ἀλλὰ ἡμίσεια, μία, παρῆλθεν ὥρα, καὶ ἤδη τὸ αἷμά μου ἤρξατο ἐφηνυχάζον, ἡ ἐξαψίς μου καταπιπτοῦσα. Ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ, ὅτι ὁ, τὴν ἤδη ἐπραττον ἦτο ἀνωφελές καὶ μάλιστα κωμικόν, καὶ ὅτι δυνατόν ὁ Μαλέδσκυ νὰ μὲ ἐνέπαιξεν, ἐγκατέλιπον τὴν